	Gemeenschappelijke regeling: GGD West-Brabant
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** De GGD heeft een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2027-2030 samen met inwoners, bestuurders en input van landelijke rapporten. Dit is een nadere invulling van de toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. Dit meerjarig beleidsplan wordt samen met de begroting 2027 aangeboden voor zienswijze. Het jaar 2027 is het eerste jaar van het hierboven genoemde nieuwe beleidsplan. De doelen in de beleidsbegroting 2027 zijn tevens gebaseerd op thema's van de toekomstvisie en het nog vast te stellen beleidsplan. Voor de GGD ligt de focus op het vergroten van de impact op kansrijk opgroeien, gezonde leefomgeving en mentale veerkracht. Met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) wordt de ingezette beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag doorgezet. Deze is ingezet met de eerdere gezondheidsakkoorden: het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Ook is er veel aandacht voor het versterken van weerbaarheid. Een stevige publieke gezondheid maakt inwoners weerbaarder in tijden van crisis en onzekerheid. <u>Beleidsplan 2027-2030 Samen koersen op 'gezond gewoon'</u> In 2030 wil de GGD dat gezondheid voor iedereen vanzelfsprekend is - ongeacht waar je wieg staat, hoe oud je bent, of wat je achtergrond is. De GGD streeft naar: 1. *Kansrijk opgroeien*, waarbij kinderen en jongeren en hun ouders - ongeacht hun startpositie - toegang hebben tot een stimulerende omgeving, ondersteuning bij hun ontwikkeling en betrouwbare informatie. De basis voor gezondheid wordt al vóór de geboorte gelegd, met aandacht voor seksuele gezondheid, opvoedondersteuning en een gezonde start. 2. Een *gezonde leefomgeving* waarin bewegen, ontmoeten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. Denk aan wijken met schone lucht, gezond voedselaanbod, voldoende groen, veilige wandelroutes en plekken die sociale verbinding stimuleren. 3. *Mentale veerkracht* voor iedereen, van jong tot oud. Inwoners kunnen omgaan met stress en tegenslagen, voelen zich gesteund door hun omgeving en weten waar ze terecht kunnen voor hulp. Preventie en weerbaarheid zijn verankerd in beleid, onderwijs en zorg. Deze ambities zijn alleen door samenwerking met gemeenten, kennispartners en inwoners te verwezenlijken. Als sterkere uitvoerder en kennispartner kan de GGD met de professionals en gezondheidsdata het verschil maken. De GGD ziet het als een noodzakelijke voorwaarde een aantrekkelijke werkgever te zijn, door goed voor het personeel te zorgen en zich als financieel gezonde organisatie te blijven ontwikkelen. Het lopende proces van Samen Sterker wordt aangehaald in dit beleidsplan.

Beleidsbegroting 2027

De begroting 2027 bouwt voort op de ingezette koers van toekomstvisie en is opgesteld aan de hand van de vier pijlers van deze toekomstvisie en de 3 thema's uit het nieuwe beleidsplan. Hieronder is kort beschreven welke resultaten met welke stappen de GGD in 2027 wilt behalen. Voor de uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar de begroting zelf.

Ambitie 1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Ambitie beleidsplan 2027-2030:

In 2030 ervaren inwoners in Brabant dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is.

Ambitie beleidsbegroting 2027:

Kansrijk opgroeien

Een kwart van de contactmomenten is geharmoniseerd, wat betekent dat er een gezamenlijk basisaanbod jeugdgezondheid wordt uitgevoerd door de 3 Brabantse GGD'en.
Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt met netwerkpartners over de uitvoering waaronder met stevige lokale teams (SLT).
De samenwerking tussen jeugdgezondheid, onderwijs en jeugdhulp is in kaart gebracht en wordt jaarlijks geëvalueerd.

Gezonde leefomgeving

Vervolgstappen worden bepaald om samen met netwerkpartners de ruimtelijke plannen van gemeenten in toekomst te voorzien van GGD-advies over effecten op de gezondheid.
Als kennispartner verstevigt de GGD de kennis over luchtkwaliteit, geluid en hitte.

Mentale veerkracht

De GGD geeft invulling aan haar rol in lokaal of regionaal netwerk suïcidepreventie.
Ook bereidt de GGD samen met partners, waaronder onderwijs, de keuze van programma's en implementatie voor.
De GGD brengt bestaande screeningsinstrumenten in kaart om stress en veerkracht te meten bij jongeren, jongvolwassenen en mensen van middelbare leeftijd.

Ambitie 2. Zelf, maar niet alleen

Ambitie beleidsplan 2027-2030:

In 2030 voeren inwoners zelf regie over hun gezondheid.

Ambitie beleidsbegroting 2027:

Kansrijk opgroeien

Met inwoners uit de doelgroep verkent de GGD hoe bewustwording rond een kinderwens vergroot kan worden.
Op basis van een nulmeting maken de Brabantse GGD'en een plan samen ouders hoe het gebruik van digitale middelen gestimuleerd kan worden.

Gezonde leefomgeving

De GGD stimuleert actief de verbinding en samenwerking tussen het fysiek en sociaal domein met netwerkpartners en inwoners.

Mentale veerkracht
Met de voorlopers formuleert en start de GGD in het kader van AZWA samen een opdracht voor een pilot voor het versterken van mentale veerkracht.

Ambitie 3. Iedereen verschillend, allemaal gelijk
Ambitie beleidsplan 2027-2030:
Door de zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren creëren we ruimte voor mensen die het zelf niet alleen redden.

Ambitie beleidsbegroting 2027:
Kansrijk opgroeien
De GGD maakt langjarige afspraken met partners waaronder SLT om te zorgen dat kinderen in kwetsbare situaties beter worden bereikt en ondersteund.

Gezonde leefomgeving
De GGD maakt met 15 wijken die achterblijven qua gezondheid afspraken met inwoners en partners over een gezonde leefomgeving. Bijvoorbeeld rookvrije woonomgeving, gezonde mobiliteit en binnenklimaat.

Mentale veerkracht
De GGD ontwikkelt samen met inwoners en partners interventies die bijdragen aan mentale veerkracht, waarbij gebruik gemaakt wordt van bewezen methodieken.
Samen met gemeenten creëren we een goed afwegingskader voor inzet van bewezen effectieve programma's.

Ambitie 4. Overal om ons heen, binnen en buiten
Ambitie beleidsplan 2027-2030:
In 2030 ervaren inwoners dat gezondheid een zichtbaar onderdeel is van besluitvorming over de fysieke leefomgeving.

Ambitie beleidsbegroting 2027:
Kansrijk opgroeien
Omgevingsbewustzijn en leefomgeving integreren in jeugdgezondheidszorg

Gezonde leefomgeving
Pilot in 4 wijken om gezondheidsrisico's te verlagen en kansen te vergroten.

Mentale veerkracht
Afspraken met minimaal een derde van de gemeenten over inrichting van gezonde leefomgeving die de mentale veerkracht van inwoners versterkt, waaronder beweging en ontmoeting.

Om deze ambities waar te kunnen maken investeert de GGD actief in het zijn van een aantrekkelijke werkgever om het benodigde personeel aan te trekken en te behouden.

	De collectieve preventie komt in de beleidsbegroting minder duidelijk naar voren, zoals leefstijl. De GGD heeft aangegeven dat dit in het bestaande aanbod zit en dat in de begroting de focus ligt op de drie hoofdthema's.
4	**Financiële aandachtspunten** Jaarrekening 2025 Het jaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van €1.071.711. Grotendeels door eenmalige meevallers van € 825.000, positief resultaat op reizigersvaccinaties en incidentele projectsubsidies en vrijval van bestemmingsreserve (€246.000). €485.450 wordt aan de algemene reserve toegevoegd voor eenmalige investeringskosten en voor de bedrijfsvoering. € 585.261 wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor Etten-Leur betekent dit een teruggave van € 36.137. De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid afgegeven. Het weerstandsvermogen is 82%. Dit wordt als voldoende beschouwd. Uiteindelijk zijn de gemeenten de achtervang mochten de risico's zich daadwerkelijk allemaal voordoen. Ontwerpbegroting 2027 De GGD biedt een structureel kostendekkende begroting aan. Door de financiële uitdagingen bij gemeenten en aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk is in 2026 de structurele bezuinigingsopdracht van 4% verwerkt in de begroting 2026. Uiterlijk in 2027 zal hieraan volledige invulling gegeven worden. De indexering komt uit op 4,12%. De huidige CAO loopt tot en met maart 2027. Indien nodig volgt een begrotingswijziging in 2027 na deze periode. Als teruggave aan de gemeenten is € 447.000 structureel opgenomen omdat de indexatie op de loonkomsten hoger is dan de werkelijke CAO-verhogingen. SKIP die Trip Het lijkt uit de stukken alsof de financiering vanuit de GGD-begroting komt. De afspraak is dat de GGD zich maximaal dient in te spannen om te onderzoeken of andere middelen zijn om dit te financieren en niet uit de algemene reserve hoeft te worden betaald. Wanneer dat lukt, wordt dit bedrag weer toegevoegd in de algemene reserve. Het Algemeen Bestuur heeft uitgesproken dat er structurele borging moet komen. Voor 2027 en 2028 betekent dit dat de kosten in principe via de gemeentelijke bijdrage worden gedekt, tenzij de GGD erin slaagt andere financiering te vinden. Lukt dat niet, dan worden gemeenten voor die jaren financieel belast en volgt er een begrotingswijziging om de gemeentelijke bijdrage te verhogen. Bijdrage 2027 Voor Etten-Leur komt de bijdrage 2027 uit op € 2.370.890. Dit is inclusief de taakstelling Toezicht WMO welke als voorgestelde bezuiniging is vervallen door de ingediende zienswijze op de begroting 2026. De begroting 2027 is conform de afgegeven financiële richtlijnen opgesteld.

5 **Financieel overzicht**

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR GGD	Realisatie 2025	Resultaat 2025	Resultaat bestemming algemene reserve	Resultaat bestemming terug naar gemeenten
Totaal GR	27.825	1.071	485V	586V
Bijdrage gemeente Etten-Leur	2.090			36V

Meerjarenontwikkeling

GR GGD	Begroting 2026	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
Totaal GR	29.913	31.373	32.666	34.012	35.413
Bijdrage gemeente Etten-Leur	2.232	2.371	2.469	2.570	2.676
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente Etten-Leur	2.232	2.305	2.382	2.461	2.461
Verschil (- is nadelig)	0	-66	-87	-109	-215

6 **Overige aandachtspunten**

In het meerjarig proces van Samen Sterker, de verkenning van verdergaande samenwerking tussen GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant, worden bestuurders, ambtenaren en gemeenteraden tijdig betrokken via een separate communicatielijn. Het is begrijpelijk dat communicatie over dit traject niet uitgebreid in het beleidsplan en begroting terugkomen Het gevraagde productenaanbod wordt meegenomen in dit proces.

7 **De zienswijze**

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2025;
2. Geen zienswijze over het Beleidsplan 2027-2030 naar voren te brengen;
3. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen.